

10 misvattingen over vaccinaties

Er wordt veel ongegronde bangmakerij verspreid over vaccins.
Internet en de sociale media zijn daar niet vreemd aan.

Maurice Vanbellingen – Nadine Vanhee



Er bestaan vaccins voor kinderen, andere zijn specifiek voor volwassenen bedoeld. Almaar vaker wordt sceptisch gereageerd op de veiligheid van vaccins en wordt aan hun nut getwijfeld. Dat merkten we ook in de enquête die wij in 2017 in België en enkele andere Europese landen hielden over de gezondheid van de kinderen. Maar het zou jammer zijn als je zomaar gelooft wat je leest op internet of via de sociale media. Want hoe meer argwaan tegenover vaccinaties van kinderen, hoe groter de kans dat het aantal vaccinaties zal verminderen. En dat is niet zonder gevaar, zowel voor het individu als voor de openbare gezondheid. Terwijl voor heel wat stellingen ernstig bewijs bestaat dat ze nergens op stoelen. Als je de vaccinatieschema's wilt kennen die in ons land worden aanbevolen voor kinderen en adolescenten én voor volwassenen, kun je terecht op onze website: www.testaankoop.be/vaccinatie.

1

“Op de leeftijd van acht weken starten met vaccins is veel te vroeg.”

Bij een vaccinatie wordt meestal een verzwakte levende of een dode ziektekiem in het lichaam gespoten.

Om een afweerreactie uit te lokken: de lichaamscellen maken normaliter antistoffen aan om de vreemde indringer uit te schakelen, waardoor het afweersysteem bij een eventueel later contact met de “echte” ziektekiem meteen sterk genoeg zal kunnen reageren om de ziekte te voorkomen. Sommige ouders vrezen echter dat het immuunsysteem van een baby nog niet rijp genoeg is om adequaat te reageren en dat hun baby door de vaccinatie ziek zal worden. Maar dode vaccins kunnen de ziekte nooit zelf veroorzaken. En bij de enkele levende vaccins die bij ons aan jonge kinderen worden toegediend, is in de praktijk nooit gebleken dat ze de ziekte in al haar hevigheid kunnen ontlokken. Precies omdat het immuunsysteem bij pasgeborenen nog niet volop is ontwikkeld, stel je de vaccinatie beter niet uit. Want anders riskeert je baby de echte ziekte op te doen, en de gevolgen kunnen dramatisch zijn. Zo was Hib (haemophilus influenzae type B) vroeger een van de belangrijkste oorzaken van hersenvliesontsteking bij jongeren onder de vijf. Sinds de invoering van het vaccin zijn er veel minder infecties.



2

“Vaccineren leidt tot autisme.”

Toen een geruchtmakende Britse studie uit 1998

beschuldigend naar het drievoudige vaccin tegen mazelen, bof en rodehond wees als oorzaak voor autisme, zakte de vraag naar dat vaccin beduidend, vooral in het Verenigd Koninkrijk. Daarop volgde echter een golf van mazelen, waarbij sommige kinderen in het ziekenhuis belandden en enkele zelfs de dood vonden. Nochtans was de bewering in diverse andere studies helemaal ontkracht.



3

“Te veel vaccins tegelijkertijd zijn een te zware belasting voor het lichaam.”

Bepaalde vaccins worden inderdaad in één prik gecombineerd. Dat begint al met de eerste die in ons land wordt aanbevolen, op acht weken. Het is een zesvoudig vaccin, dat tegelijkertijd beschermt tegen polio (kinderverlamming), difterie (kroep), tetanus (klem), kinkhoest, Hib (haemophilus influenzae type B) en hepatitis B (ontsteking van de lever). Dit jaar nog heeft een studie aangetoond dat er geen reden is om aan te nemen dat de aangeboren immuniteit van een baby wordt verzwakt door veel vaccins tegelijkertijd toe te dienen. Uit diverse studies is eveneens gebleken dat een combinatievaccin even goed werkt als wanneer de vaccins apart zouden worden toegediend. Bovendien krijgt een baby dan in één prik ineens bescherming tegen diverse ziektes.

4

“Het vaccin tegen difterie, tetanus en kinkhoest veroorzaakt wiegendoed.”

Niets wijst daarop. Wanneer er zich een geval van wiegendoed voordoet, is de kans groot dat het kind nog niet zo lang tevoren een vaccin heeft gekregen aangezien het juist zuigelingen zijn die worden ingeënt. Maar daarom is er nog geen oorzakelijk verband. Ouders die wiegendoed vrezen, kunnen beter maatregelen nemen waarvan het nut algemeen wordt aangenomen: baby op de rug laten slapen, een stevig bed, geen zachte knuffels in de buurt, geen sigarettenrook in de kamer.

5

“Er zitten gevaarlijke chemische stoffen in vaccins.”

In heel wat vaccins zit een zogenaemde adjuvans. Dat is een stof die zonder zelf werkzaam te zijn de werking van het vaccin ondersteunt. Aluminiumzout bv. wordt al meer dan 90 jaar toegevoegd en op basis van de huidige wetenschappelijke gegevens zijn er nog altijd geen redenen om te twifelen aan de veiligheid van aluminiumzout als adjuvans, noch aan die van andere adjuvantia.

6

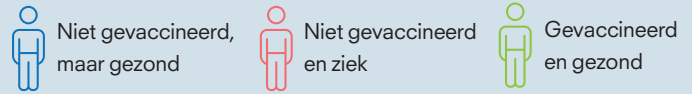
“Vaccins zijn te mijden omwille van de bijwerkingen.”

Elk werkzaam geneesmiddel kan bijwerkingen hebben, dus ook een vaccin. Zo worden de meeste vaccins via een prik toegediend en die kan bv. een rode zwelling of hardheid veroorzaken. Bij kleine kinderen komt ook koorts vaak voor, langdurig huilen, hangerig zijn. De meeste bijwerkingen beginnen kort na de inenting en verdwijnen na één of twee dagen. En ja, soms zijn er ook meer ernstige reacties: “breath holding spells” (het kind houdt zijn adem in, loopt blauw aan en verliest het bewustzijn), koortsstuipen, extreme ontstekingsreacties rond de injectieplaats ... Maar die zijn zeldzaam en gaan doorgaans vanzelf over. Ernstige allergische reacties kort na de toediening van het vaccin zijn vaak wel levensbedreigend en vereisen een snelle behandeling, maar komen bijna nooit voor (naar schatting één op een miljoen vaccinaties). Dus wegen de voordelen zwaarder door dan de mogelijke nadelen. Ook kan de reactie aan iets anders te wijten zijn. Aangezien de meeste vaccins op jonge leeftijd worden toegediend, zijn net dan heel wat andere gezondheidsproblemen mogelijk. Het is soms erg moeilijk om een bijwerking van een toevallige gebeurtenis te onderscheiden.

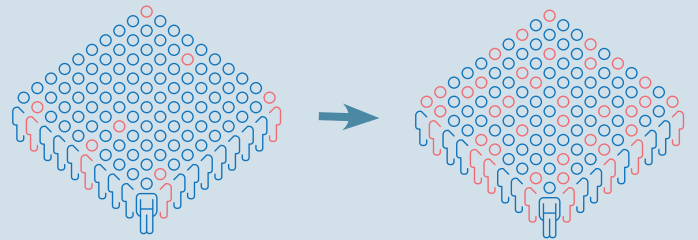


Groepsimmunititeit

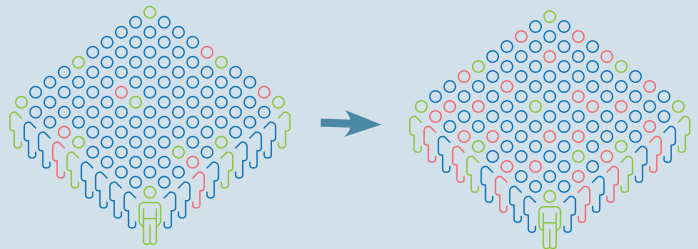
Vaccinatie is niet alleen een manier om individuen te beschermen tegen infectieziekten. Er kan ook groepsimmunitet mee worden gecreëerd en zo kan een infectieziekte uitgeroeid geraken, waardoor uiteindelijk geen vaccinatie meer nodig is.



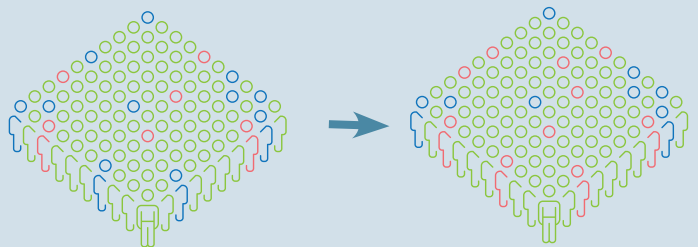
1. Wanneer niemand is gevaccineerd, verspreidt een infectieziekte zich makkelijk onder de bevolking.



2. Wanneer slechts een deel van de bevolking is gevaccineerd, kan de ziekte zich nog altijd makkelijk onder een deel van de bevolking verspreiden.



3. Wanneer het gros van de bevolking is gevaccineerd, wordt de verspreiding van de ziekte sterk afgeremd.



Bron: CBHS Health Fund Limited

7

“Het HPV-vaccin maakt meisjes ziek.”

Eind 2006 kwam het eerste vaccin op de markt

tegen het humane papillomavirus (HPV), de voornaamste oorzaak van baarmoederhalskanker. In 2015 en 2016 verschenen getuigenissen in de media over vermeende bijwerkingen bij pas gevaccineerde meisjes: ernstige pijn, verhoogde hartslag enz. Dat werd op Europees niveau goed onderzocht maar er kon geen oorzakelijk verband worden vastgesteld. Dezelfde klachten komen evenzeer voor bij niet-gevacineerde meisjes. Dat werd in mei 2018 nog maar eens bevestigd door een onafhankelijke analyse door een team wetenschappers onder leiding van de Belg Marc Arbyn van het Belgische Kankercentrum. Maar uiteraard moet men blijven opvolgen of het vaccin veilig is.



8

“Het is beter om een ziekte te krijgen en zo op natuurlijke wijze immuniteit te verwerven.”

Voor bepaalde ziektes blijft de immuniteit opgebouwd door een ziekte effectief door te maken – mits je er niet aan sterft – langer doeltreffend dan die welke je met een vaccin kunt krijgen. Na de mazelen bv. ben je levenslang beschermd. Maar ... 1 op de 3 000 overleeft die ziekte niet. Met het vaccin kun je doden voorkomen. Met het tetanusvaccin geldt trouwens het omgekeerde: het vaccin beschermt beter dan als je de infectie echt oploopt. Want je kunt dan wel worden gered als je meteen in het ziekenhuis wordt behandeld, daarmee ben je niet beschermd voor de toekomst. Door minder te vaccineren riskeert ook de groepsimmuniteit af te nemen. Die immuniteit ontstaat wanneer zoveel mensen zijn ingeënt dat er op de duur niet genoeg individuen meer over zijn om de ziekte van persoon tot persoon over te brengen. Zo kan een infectieziekte uitgeroeid geraken, waardoor uiteindelijk geen vaccinatie meer nodig is. Zoals dat met de pokken indertijd het geval is geweest. Met mazelen waren we bijna ook zo ver in 2011, maar het aantal ingeënte personen zakte toen te snel waardoor de ziekte opnieuw opdook.

9

“Hygiëne en voeding doen het aantal ziektes verminderen, niet de vaccins.”

Een goede hygiëne en degelijke voeding kunnen er uiteraard toe bijdragen dat er minder ziektes uitbreken. Maar als men vóór en na de invoering van een vaccin vergelijkt, blijken vaccins toch ook wel een belangrijke factor te zijn in de daling van het aantal ziektes. Onderzoek bij onze noorderburen wees uit dat na de invoering van het vaccinatieprogramma de sterfte door de infectieziektes waartegen werd gevaccineerd, in geen tijd naar bijna nul was gedaald.

10

“Vaccins werken niet. Mijn oom heeft het griepvaccin gehad en kreeg toch de griep.”

Met geen enkel vaccin ben je 100 % zeker van de bescherming. Maar voor ziektepreventie zijn vaccins over het algemeen een stuk doeltreffender dan gewone geneesmiddelen. Ook werkt het ene vaccin beter dan het andere. Dat tegen mazelen, bof en rodehond bv. beschermt na twee dosissen bijna volledig. Het griepvaccin is een heel ander verhaal. De samenstelling ervan moet elk jaar worden herbekeken. De eerder opgebouwde immuniteit is daardoor niet per se nog van nut. En bij oudere personen slaat het griepvaccin minder goed aan dan bij jongere mensen. Maar ook al krijg je toch de griep, dankzij het vaccin zul je er in principe minder last van hebben. Verder beschermen de gebruikte vaccins niet altijd tegen alle microben die een ziekte kunnen veroorzaken. Voor kinderziektes kunnen we hoe dan ook stellen dat de meeste vaccins voor 85-95 % efficiënt zijn. ❤️

